

Motion till riksdagen 2011/12:Fö211

av Peter Rådberg m.fl. (MP)

Försvarets ökade verksamhet i Vättern

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Försvarets inte ska ges möjligheter att öka bombningarna i Vättern från 20 till 80 dagar.

Motivering

Vättern är vattentäkt för hundratusentals människor och en av Europas största dricksvattenreservoarer och är därmed av stor betydelse för människor som bor runt sjön.

Vättern skyddas också av fyra riksintressen enligt miljöbalken – för friluftsliv, fiske, natur och kulturmiljö. Dessutom är Vättern i sin helhet en del av EU:s nätverk av skyddade områden, ett så kallat Natura 2000-område, och har därmed stort riksintresse enligt vår miljöminister Andreas Carlgren. Regering och riksdag har lovat att skydda Vättern för eftervärlden. I denna sjö vill Försvarets öka den militära verksamheten med 300 procent!

Försvarets vill utöka flygverksamheten över Vättern från dagens 20 till 80 dagar per år. Man vill även kunna öva och fälla bomber 10 nätter per år. Man vill ha tillstånd för att kunna ha skarpa stridsövningar tillsammans med främmande makt, där attackplanet JAS 39 Gripen, flera helikoptertyper och raketer med undervattensexpllosioner ska användas. Målen är både land- och sjöbaserade.

Man har ansökt om att få skjuta bland annat 10 000 raketer och avlossa 30 000 skott med automatkanon i Vätterns dricksvatten. Dessutom vill man öka utsläppen från 193 till 5 600 kubikmeter flygfotogen varje år.

Flyghöjderna för JAS 39 Gripen varierar mellan 100 och 400 meter och för de fyra olika helikoptertyperna är flyghöjden lägre än 100 meter.

Fel! Okänt namn på

Flygbuller är ett hot mot miljön, friluftsliv och näringsliv runt Vättern

Ökningen av utsläpp från flygfotogen får en dramatisk effekt och ger naturkonsekvenser. Särskilt belastade områden är målområdet men även vändkurvorna för JAS 39 vid Karlsborg och Visingsö där ökat kraftpådrag ger ökat utsläpp.

Projektskrot som bly, stål och koppar kommer att påverka sjön negativt. Ingen bottensanering är planerad. Området skulle kunna få beteckning som plats för dumpning av miljöfarligt gods.

Försvarsmakten hänvisar till tre huvudargument för utvidgningen. Det första skälet är ökad internationell inriktning och internationella uppdrag och behov. Det andra skälet är nedläggning av F6 i Karlsborg och det tredje är att det inte finns någon annan plats att öva på än Vättern.

Försvarsmakten har erkänt att den inte har utrett någon annan plats för sin verksamhet än den som finns i Vättern, trots att det finns stöd i miljöbalken om att man ska utreda flera alternativ. När Försvarsmakten hänvisar till ökad internationell inriktning och internationella uppdrag och behov så har den inte redovisat vilka uppdrag/behov som skulle motivera en sådan kraftigt ökad militär verksamhet. Den har inte heller redovisat vilka länder som kommer att öva med Försvarsmakten.

Det mest troliga är att det kommer att ske samövningar med till exempel Nordic Battlegroup och PFP, Partnership For Peace (Nato). Men det har varken Försvarsmakten eller försvarsministern bekräftat eller dementerat.

Den föreslagna ökningen av bombningar i Vättern medför ökade risker av blyutsläpp, som påverkar dricksvattnet. Den utökade flygverksamheten bidrar till ökat buller, vilket kommer att ha negativ inverkan på bland annat näringsliv, turism, djurliv och rekreation inom ett stort geografiskt område.

Försvarsmakten måste sträva efter balans mellan sin verksamhet och andra intressen i området. Den verksamhet som Försvarsmakten nu planerar, utmanar emellertid den balans som nu råder mellan försvarsintresset och andra intressen.

Stockholm den 29 september 2011

Peter Rådberg (MP)

Annika Lillemets (MP)

Valter Mutz (MP)

Esabelle Dingizian (MP)

Jan Lindholm (MP)

Kew Nordqvist (MP)

Bodil Ceballos (MP)

Tina Ehn (MP)

Jonas Eriksson (MP)